

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Illvstrivm Virorvm Epistolae, Hebraicae, Graecae et
Latinae, Ad Ioannem Reuchlin Phorcensem virum nostra
aetate doctissimum diuersis temporibus missae**

Reuchlin, Johannes

Hagenoae, 1519

Hermannus Buschius Pasiphilus, Ioanni Reuchlin Phorcensi

[urn:nbn:de:bsz:31-270838](#)

E P I S . I L L V S T . V I R O R V M A D

Doctor Sesseler cū hinc aliō migratus esset, id quod dolēti aio fero, quippe qui uir est optimus & integerrimus, priusq; proficisci retrur me commonuit, ut sibi uel epistolium aliquod ad te darem. Quod equidem feci q̄ libentissime, non tam eius q̄ & mea ipsius causa. Sic enim tibi semper commendari cupio. Reliquit & nos paulo ante Phugius noster, homo non tui modo studiosissimus, ut certe est, sed & omniū doctissimorum hominum, ut & ipse est. Ei ad Pyrkeimerum nostrum, rarum inter germanos miraculum literas dedi, quibus & illi indicaui apud nos libellum Nazareni Theologi Cæfareae Maiestati destinatum excudi, quē & adhortatus una sum, uti Dialogum illum Luciani de quo alia mihi scripsit titulo Piscator seu Resuscitati in lucē tandem quādo scilicet & ipse mores fere exprimit, quibus nostri Theosophista in doctissimum quenq; utūtur. Accepi ab Erasmo nostro literas his diebus in quibus tui quoq; mentionē facit, & de duobus opusculis a se cōfectis in tuam credo laudem. Itaq; ubique a probis amaris & cole ris unice, unicum & singulare literarum decus. Vale. Colonia VI.

ID. Septembri.

Hermannus Buschius Pasiphilus, Ioanni Reuchlin
Phorcensi.

SALVTEM & optatam uictoriam, quam ominari & preca uero. Quod spero etiam citius mea & omnium amicorum expectatione futurum, o si uideres nūc ora & uultus Theologistarum, talis est furientis inuidiae species, talis est insaniae delirantis uiua effigies. Inflatis buccis contrahunt supercilia, caperant frontem, lumina tragica quadam toruitate horrificant, pallent, rubet stupent, gemunt, striduntq; dentibus. Quidq; quod tanta bile tanraq; perturbatione concitantur, ut etiam impiis quandoq; uocibus non abstineant. Nam modo Reuerendissimum Cardinalem Grimianum ut indoctum cauillantur, modo ut semper suspectum infamant. Præterea audent aperte iactare peruersissimi homines nisi secundum se pronūciatum in Urbe fuerit, ab ecclesia & summo eius Pontifice se defecturos, & schismata nouum suscitatueros. Alii ad futurum Cœciliū prouocaturos se minantur. Alii dicū

I O. R E V C H. L I B E R S E C V N D.

quicquid contra se statuerit Papa nullius momenti esse, neq; pro papa habendum eum qui ab se suaq; sententia dissentiat, tā cæca tam p̄ceps est arrogātia istorū, ut non pudeat etiam postulare obnoxium sibi Summum Pontificem esse, se palam om̄ibus ecclesiā esse dicitant, sine se in rebus fidei Papam nihil decernere nec posse nec debere conclamat. Nihil hercle secius aut honorificētius de summo Pontifice loquūtur q̄ de puerō sub ferula adhuc uiuente, cui nihil nisi ad p̄dagogī sui nutum integrum sit aut liberum loqui. Mera deliramenta profecto, meras irsaniae deblatterant a pud magnates suos, quos factio[n]i suæ fauentes habent. Cæterum ad humiliores amicos mittunt̄ Bidelli qui uocantur, & seculi sui infamia Pepericornus, hi paslim (si Diis placet) in triuīs de sentia Parisiensium disputant, cui refragari non leuius putant esse sa crilegium q̄ euangelium non recipere. Deinde quibus aurem his satis inebriauerūt, aliquod exemplar eius mox obtrudunt, etiam inuitis & aspernantibus plārisq;. Sic nuper festo die diuī Matthaei quum processiū tuū & excōicationis contra Theologistas sentiam ualuis cathedralis ecclesiat hic affixam honestus qu idā sacerdos legeret, & pugillares tenens, inde quasdam clausulas excriberet, idem nebulo Pepericornus suo Ortuno comitatus uenit clauitans. Eho tu quid illa spectas? quin tu potius isthac mihi legas, ostendens ei fabulam Parisiēn. quam ille auersatus. Pluris inquit literas facio Apostolicas q̄ priuatas. Tum iste. Tun' pluris audes facere Spirensis episcopi adhuc pueri sententiam, q̄ lxxx. Theologiæ Doctorum Parisiensium, qui (ut opinor) leporem quomodo caperet melius sciret q̄ istuc, quomodo diffinitiuam aliquā sentiam ferret. Nec hic stetit furor dementis capitis, sed eo u[er]o q̄ proiectus est, ut etiam Summi Pontificis autoritatem per scelus & contumeliam ludificaret. Quippe executoriales illas cū cepisset gladio lacerare. Quidam nō uereris, inquit, censuras apostolicas. Ad eam uocem furens ibi ita statim cū maxima uociferatione subiecit audientibus plus trecentis hoībus. Ego uero pili non facio oēs censuras Papæ. O lingua[m] sacrilegā, ferro carenti p̄cidendam. Si hoc impune aufert Pepericornus, plus certe sceleribus suis ille, q̄ boni uirtutibus suis debēt. Pessimo sane exemplo ista impunita

v

E P I S . I L L V S T . V I R O R V M A D

relinquuntur. Sed de hoc Cerbero satis. Audi aliud. Videntes ci-
tatum Priorem suum Iacobum Hochstraten. Reuerendum patre
Theodoricum Castrum ex professione fratrum Heremitarum di-
ui Augustini Cyreneñ. episcopum, & Reuerend. antistitis Coloni-
ensis Suffraganeum, aliquot Prædicatores continuo adierunt, ro-
gantes, ut eis utile aliquod in hac re consilium præberet, quibus il-
le, Nolite, inquit, a me nunc petere consilium, a quo nullum peti-
stis quando ordiri primum hanc telam ccepistis, ite ergo & perte-
xite reliqua, sed sine me. Nuper apud B E R N A M Heluetiorū
urbem foedissimam hæresim excitastis, fortasse libeter simile ali-
quid hic quoq[ue] (si fors fuat) strueretis. Narravit istud mihi Fugius
nunc Subprior Augustineñ. qui tanti te facit, ut emori etiam pro-
te possit. Sunt & alii certe adhuc ornatissimi quidam ciues hic, nec
illi pauci numero, qui causæ tuæ constantissime fauent. Quorum
omnium signifer & dux est Franciscus cognomento Strutz, vir
patricius & opulentus, expers quidem literarum, sed tamen acerri-
mus confutator tuorum aduersariorum, adeo ut etiam congredi-
entem eum ipsi Theologistæ timeant. Speculum tuum ad uerbū
tenet memoriter, & semper in sinu gestat, tamq[ue] in eo est exercita-
tus, ut nihil obiicere inimici possint, ad quod non promptissime
statim ille respondeat. Vnustantum est (q[ue] sciam) ex optimatiū
factiōne tibi non admodum æquus, cui ut mussant quidam mori-
gera solet esse illa bellula. Item Theologistæ, ut etiam comperi,
Iacobo Hochstraten proximis diebus mille quingétos aureos per
Trapezitas Romanam miserunt, non ad uictum, qui Monachis te-
nuis esse debet, nec ad necessarias impéras litis, nam minore sum-
mula, ut reor, hæc administraretur. Sed quod uehementer suspi-
cor & illis male uortat, ad faciendas largitiones, pro obtinēdis au-
ro suffragiis quæ iure non sperat. Nec interim hoc tacuerim. Q[uod]
uisa nouissima ista citatiōe, complusculi Theologistæ aduersa fa-
ctionis consternati uacillare primum, deinde etiam palam defi-
cere cœperunt. Reliqui uero qui sunt huius rei capita, magis pu-
dore & necessitate q[uod] uoluntate resistunt. Quare bono animo esse
impero. Videbis breui, mihi crede, fractum & contusam omnium
tuorum inimicorum ne quicquam. Duo exemplaria citatiōis, quæ

L. VIRG.
IO. REVCH. LIBER SECUND.

supererant nobis, Monasterium Vuestfaliae metropolim, & Tra-
iecten. celebrem in finibus Hollandiae urbem per amicum fidelis-
simum misi, publice affigenda, q̄ illic Parisiensiū c̄ceptam quoq;
cantilenam disseminatam ab istis Theologistis audiuera. Vale
& me ama. Prid. Kal. Octob. Ex ædibus meis Coloniae.

Ricardus Crocus Ioanni Capnioni

S. D. P.

ADEO te offendit mi Capnion barbaris meis & ineptis lite-
ris, ut nequaq; dignū Crocum existimes cui debeas respon-
dere, an potius Tabellarii copia tibi defuit? quā-ne causari
quidem potes, p̄sertim cum Phorcenses aliqui, qui negotiis S. Spi-
ritus inferiunt, serio affirment, non ignorasse te ad nos eos pro-
fecturos. Tu mi Capnion, si ullum sit in te amiciciae specimen, nō
finas me tam diu carere doctissimis & iucundissimis literis tuis,
quin facias potius ut de rebus tuis quas fœliciter succedere audio
certior a te factus inimicos tuos enecem. Tu ut me eum esse pu-
tes qui te non modo ueneretur, sed etiam obseruet, hunc quartū
T H E O D O R I librum a nobis uersum accipies, in quo honori
ficam mentionem de te fecimus. Utinam tibi inde honoris ali-
quid accedere posset. Reliquum est, ut me Roffensi commendes
cui si fieri posset, uelim opus Cabalæ inscriberes. Quod si feceris,
non modo magnificentissimo te munere donabit, uerum etiam
rem ipsam tantū faciet quanti' alius quispiam nemo. Quartum no-
strum rogo diligenter euoluas, admoneasq; si quid non usque-
quaq; adamussim uersum sit, quicquid enim erit, tuo iudicio &
cadet & stabit. Vale Lipsiæ.

Hessus Capnioni Salutem.

VIDI equidem & antea sciebam **REVCHLINE**
doctissime (neq; enim sum tam negligēs gloriae) quā-
tum isti personati ipostores, uel si mauis palliata men-
dicabula tibi studiisq; tuis molesti fuerint, neq; ob id
querebar meis ad te datis literis in hūc usq; diē nihil te respōdisse.

y ii